

Suuliselt vastatav küsimus O-000107/2018
nõukogule

Kodukorra artikkel 128

Sophia in 't Veld

fraktsiooni ALDE nimel

Roberta Metsola, Frank Engel

fraktsiooni PPE nimel

Teema: Tervikliku demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste mehhanismi vajalikkus

Kaks aastat tagasi võttis parlament vastu seadusandliku algatusraporti ELi demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste mehhanismi loomise kohta¹. Resolutsioonis soovitatakse sõlmida institutsioonidevaheline demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste pakt. Pakti alusel tuleks igal aastal esitada aruanne selle kohta, kuidas liikmesriigid järgivad ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtusi, ja lisada aruandele riigipõhised soovitused. Aruande põhjal korraldataks parlamentidevaheline arutelu ning toimuks pidev demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste teemaline poliitikatsükkel liidu institutsioonides. Pakt asendaks ELi institutsioonide senist kriisipõhist, ebaühtlast ja politiseeritud reageerimist demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõigustega seotud raskustele liidus. Kahjuks ei ole nõukogu ja komisjon demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste pakti loomise püüetega liitunud. Võttes arvesse kasvavaid demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste probleeme liidus, näiteks seoses ELi lepingu artikli 7 lõike 1 kasutuselevõtmise menetluse, rikkumismenetluste ja Euroopa Liidu Kohtu kohtuasjadega, Euroopa Parlamendi õigusriigi põhimõtte järelevalverühma loomise ning mitmesuguste kuulamiste ja resolutsioonidega, on selge, et EL vajab kiiresti alalist ja objektiivset mehhanismi nende tõsiste probleemide lahendamiseks.

Eelnevat arvesse võttes esitame järgmised küsimused.

1. Kas nõukogu nõustub, et praegust lähenemisviisi ei saa jätkata, sest on osutunud, et see ei aita ennetada ega tulemuslikult käsitleda artikli 2 tõsiseid rikkumisi?
2. Kas nõukogu nõustub, et ELi lepingu artiklist 7 üksi ei piisa sellistele rikkumistele reageerimiseks, eriti kui vastavat menetlust alustatakse rohkem kui ühe liikmesriigi suhtes, ja et seetõttu on vaja täiendavat alalist institutsioonidevahelist mehhanismi, et kasvavaid demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste probleeme lahendada?
3. Kas seoses komisjoni ettepanekuga, mis käsitleb liidu eelarve kaitsmist õigusriigi probleemide korral², nõustub nõukogu Euroopa Kontrollikoja arvamusega³, et ELi liikmesriikide õigusriigi valdkonna üldiste puuduste kindlakstegemiseks on vaja täpsemaid allikaid ja suuniseid ning et demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste pakt annab nende puuduste kindlakstegemiseks sobiva mehhanismi?
4. Kas nõukogu toetab demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste pakti sõlmimist, eriti kui komisjon oma peatses õigusriigi teemalises teatises sellekohase ettepaneku teeb?

Esitatud: 1.10.2018

Edastatud: 2.10.2018

Vastuse tähtaeg: 23.10.2018

¹ Euroopa Parlamendi 25. oktoobri 2016. aasta resolutsioon soovitustega komisjonile ELi demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste mehhanismi loomise kohta – Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0409.

² Euroopa Komisjoni 2. mai 2018. aasta ettepanek võtta vastu määrus liidu eelarve kaitsmise kohta, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises, COM(2018)0324.

³ Euroopa Kontrollikoda, aramus nr 1/2018, 17. juuli 2018.